

Ontwerp

Rutger: 'In het jaar voor de lancering gingen we op zoek naar een geschikte vormgever. Het werd Stijn van der Pol. Hij heeft zowel de website als het logo van *hard//hoofd* ontworpen. De twee slashes en de verschillende lettertypen in het logo staan voor de twee kanten die op *hard//hoofd* samenkomen: journalistiek en kunst.'

'RTL-4 is onze anti-doelgroep'

Rutger Lemm miste iets op internet. 'Ik was op zoek naar een intelligente website die zichzelf niet te serieus neemt.' Hij besloot er zelf een te maken: *hard//hoofd*.

Een gesprek met Lemm en mede-*hard//hoofd*oprichter Annabel Troost.

Floor Schrijvers

Hard//hoofd, dagelijks online tijdschrift voor kunst en journalistiek, werd in oktober 2009 gelanceerd. De medewerkers zijn ambitieus. Dit blijkt duidelijk uit de 'proclamatie' die bij de lancering in Amsterdam werd verspreid: 'Hard//hoofd is hoge kunst en lage cultuur, literatuur en video, poëzie en muziek. Het onderscheidt zich met een jonge, sterke en zongebruinde redactie die een duidelijke visie heeft over wat er op dit platform verschijnt.' Het concept lijkt aan te slaan. Inmiddels

kan het tijdschrift rekenen op zo'n vierhonderd vaste dagelijkse bezoekers, en dit aantal groeit nog steeds. 'We krijgen bijna elke dag e-mails van mensen die heel blij zijn met de site.' Rutger Lemm (1985), stand-upcomedian bij Comedytrain en voormalig student geschiedenis, houdt vooral van 'leuke journalistieke stukjes'. Annabel Troost (1986), die aan de UvA de master Preservation and Presentation of the Moving Image volgt, houdt meer van kunst en beeld. Samen vertegenwoordigen ze de twee kanten van *hard//hoofd*.

Hoe is *hard//hoofd* ontstaan?

Rutger: 'Toen ik een halfjaar in Berlijn studeerde, raakte ik geïnspireerd door de sfeer van de stad. In Berlijn is alles mogelijk. Als je een club wilt openen, kraak je gewoon een oude fabriek en begin je de volgende dag met de kaartverkoop. In deze sfeer ontstond het idee voor *hard//hoofd*. Ik wist dat er in mijn vriendenkring veel talent zat en wilde dit talent een podium bieden.' Annabel: 'In Berlijn zijn hele wijken te vinden waar alleen jongeren wonen van onze generatie, tussen de twintig en dertig. Deze jongeren zitten vol ideeën en energie. Op

deze energie is *hard//hoofd* geïnspireerd.' R: 'De naam had ik meteen bedacht. Hij is multi-interpretabel en verwijst naar de Nederlandse uitdrukking, maar ook naar gevoel versus rationaliteit. Toen ik terug was in Amsterdam heb ik samen met een vriend een website ontworpen. Deze site stuurde ik naar een aantal mensen door met de vraag of zij hier stukken voor wilden schrijven. Ik kreeg toen echt superveel enthousiaste reacties. Iedereen had ideeën voor de website. Ik wilde klein beginnen, maar mijn vrienden zeiden: begin meteen groot. Met een stuk of twintig van hen sprak ik af in café P96. Dit werd de eerste vergadering van *hard//hoofd*. Een jaar lang kwamen we regelmatig samen om te bepalen wat onze toon zou worden en wat er op de website zou komen. Pas na dit jaar is *hard//hoofd* echt gelanceerd. De vergaderingen liepen soms uit op ruzies, omdat we allemaal perfectionistisch zijn en iedereen andere ideeën voor de

'Ik wilde klein beginnen, maar mijn vrienden zeiden: begin meteen groot'

site had. Op een gegeven moment stond ik lijnrecht tegenover Annabel en een paar anderen. Ik wilde vooral een website met leuke stukjes maken. Anderen, zoals Annabel, wilden het artistieke aspect meer benadrukken. Daar was ik in het begin huiverig voor; ik was bang dat de web-

hard//hoofd=
journalistiek//kunst
onbeperkt//gespecialiseerd
politiek//poëzie
hard//lief
jong//ervaren
kritiek//grapjes
tenenkrommend//rock-'n-roll

Boze e-mail

Rutger: 'Bij de lancering kreeg ik een boze e-mail van een redacteur van het *NRC*. Hij vond het belachelijk dat we in onze proclamatie zeggen dat Nederland een stuitende vergrijzing doormaakt en hij vroeg of alle oude mensen soms dood moesten. Volgens een vriend van me die bij het *NRC* werkt is deze redacteur een verzuurde vijftiger die de hele dag in zijn eentje zeurderige stukjes zit te schrijven vanuit zijn grote huis in de grachtengordel. Ik heb hem netjes geantwoord, maar ik vind het goed dat hij zich geprovoceerd voelde. De proclamatie raakte kennelijk een gevoelige snaar.'

Rutger Lemm en Annabel Troost / foto's Mirte Slaats

site te vaag en obscuur zou worden. Nu ben ik heel blij met deze mix van kunst en journalistiek. In de rubriek "hard//hoofd kiest" lees ik vaak over interessante kunstenaars van wie ik anders nooit zou hebben gehoord.'

Wie werken er mee aan hard//hoofd?

R: 'Aan de website werken twintig mensen mee, vooral studenten van tussen de twintig en dertig jaar. We zijn een mix van UvA-studenten, studenten van de filmacademie, van het conservatorium en van verschillende kunstacademies. Van de twintig mensen die bij de eerste vergadering waren, zijn er veel afgevalen. Degenen die overbleven vormen nog steeds de kern van hard//hoofd. Later zijn er via via anderen bij gekomen. Ook krijgen we vaak e-mails van mensen die willen meewerken aan hard//hoofd. Uit deze aanmeldingen maken we een strenge selectie. We vragen ons altijd af: is het werk goed genoeg? Is het een aanvulling op wat we al hebben?'

Wat misten jullie aan het aanbod op internet?

A: 'Ik miste vooral kritische reflectie. Veel van het werk op hard//hoofd is beschouwend. We willen bezoekers prikkelen en aan het denken zetten.'

R: 'Inhoud lijkt voorbehouden aan oudere generaties. Als jongeren op tv komen, is het voor BNN. Dat geldt ook voor internet: websites gericht op jongeren zijn vaak heel plat en schreeuwerig, zoals *GeenStijl*. We willen laten zien dat jongeren ook wat te vertellen hebben, en dat je internet

ook kunt gebruiken voor mooie dingen in plaats van voor porno of racistische opmerkingen.'

A: 'De schreeuwerige en banale sites krijgen altijd meer aandacht. Wij willen laten zien dat je ook met inhoud en nuance een groot publiek kunt trekken.'

R: 'Zonder laagdrempelig te worden. We zijn niet bang om intelligent te zijn.'

A: 'Maar het moet niet truttig worden.'

R: 'Hard//hoofd moet ook een beetje rock-'n-roll zijn. Onze columniste Mees is bijvoorbeeld heel rock-'n-roll. En het hoeft niet altijd over de inhoud te gaan, het mag ook best een keer gaan over seks met Andries Knevel en Thijs van den Brink.'

Hard//hoofd zegt een tijdschrift voor kunst en journalistiek te zijn. Op de website is echter weinig 'harde journalistiek' te vinden.

R: 'Dat klopt. We hebben geen fulltime redactie en kunnen niet al het nieuws bijhouden. We bedrijven op een meer artistieke en subjectieve manier journalis-

'Het mag ook best een keer gaan over seks met Andries Knevel en Thijs van den Brink'

tiiek. Dat is onze meerwaarde ten opzichte van objectieve nieuwssites. Ik ben zelf een fan van *Gonzo journalism*, een mix van journalistiek en fictie.'

A: 'Hard//hoofd durft te kiezen voor tijdloze journalistiek. Dat is wat de website interessant maakt. De belangrijkste vragen

die we onszelf stellen zijn: wat is relevant en waarom is het juist nu relevant?'

R: 'De journalistieke stukken hebben vaak wel een actuele aanleiding, maar de inhoud en toon zijn tijdloos. In de rubriek 'hard//hoofd raadt aan' wordt elke dag een tip gegeven door een redactielid. Deze tips moeten over een jaar nog steeds interessant zijn om te lezen, zodat ze later eventueel kunnen worden gebundeld en uitgegeven.'

A: 'Het tijdloze geldt ook voor de artistieke kant van de website. Het is niet ons voornaamste doel zo vaak mogelijk nieuwe dingen te plaatsen. Als iets niet af is, komt het niet op de site.'

Wat voor reacties krijgen jullie op hard//hoofd?

R: 'We krijgen veel positieve reacties. Blijkbaar vervult hard//hoofd een bepaalde behoefte. Maar ik vind het vooral leuk om te merken dat de website leeft. Ik loop op de UvA wel eens langs mensen die de website aan het bekijken zijn, of ik hoor onbekenden erover praten.'

A: 'Ik hoorde laatst dat een filmpje van mij is besproken in een college in Groningen. Het is een heel absurd idee dat je werk wordt geanalyseerd door mensen die je nog nooit hebt gezien.'

R: 'Hard//hoofd spreekt niet iedereen aan. Op het hiphopforum *theBoombap* vinden ze dat we een 'tenenkrommend toontje' hebben. En *Editie NL* had een keer een filmpje van ons laten zien, een "sweded" versie van de film *Komt een vrouw bij de dokter*. De presentatoren vonden het niks en reageerden met "Nou, ik vind het flauw," en "Je moet wat met je vrije tijd." Vervolgens lieten ze een filmpje zien van een pad die het fijn

vindt om gekieteld te worden en daar waren ze dan wel heel enthousiast over.'

A: 'RTL4 is wel echt onze anti-doelgroep. Als je anti-doelgroep het flauw vindt, is dat eigenlijk een groot compliment.'

R: 'Het bevestigt dat je goed bezig bent.'

Hoe ziet de toekomst van hard//hoofd eruit? Kunnen we jullie binnenkort verwachten bij *De Wereld Draait Door*?

A: 'Ik zou het wel sportief vinden als Matthijs van Nieuwkerk ons uitnodigt, want in onze proclamatie noemen we hem als een voorbeeld van de vergrijzing van Nederland.'

R: 'Voor *DWDD* is het nu nog wat te vroeg. Maar ik moet zeggen dat we zelf verrast zijn dat hard//hoofd zo snel is gegroeid. En ik denk dat we voorlopig blijven groeien, veel mensen hebben de website nog niet ontdekt. Voor de komende tijd kunnen lezers bijdragen van verschillende gastschrijvers verwachten. Arie Boomsma gaat bijvoorbeeld een stuk voor ons schrijven.'

A: 'We worden steeds vaker voor optredens gevraagd. Zo stonden we 1 maart in de Melkweg met een programma binnen het Festival van de Lokale Democratie. Ook organiseren we tweemaandelijks een feest in Club Up, genaamd 'Kits zonder blog'. Dit doen we samen met twee andere online tijdschriften: *Rassion Mag* en *Club Zonder Filter*. In de toekomst zullen we waarschijnlijk vaker optreden en avonden organiseren. Internet is een handig medium, maar we laten ons er niet toe beperken.' ■■■

www.hardhoofd.com